

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

Aquest número, 10 cèntims de pesseta per tot Espanya

Fora d' Espanya fixaran lo preu los CORRESPONSALS

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

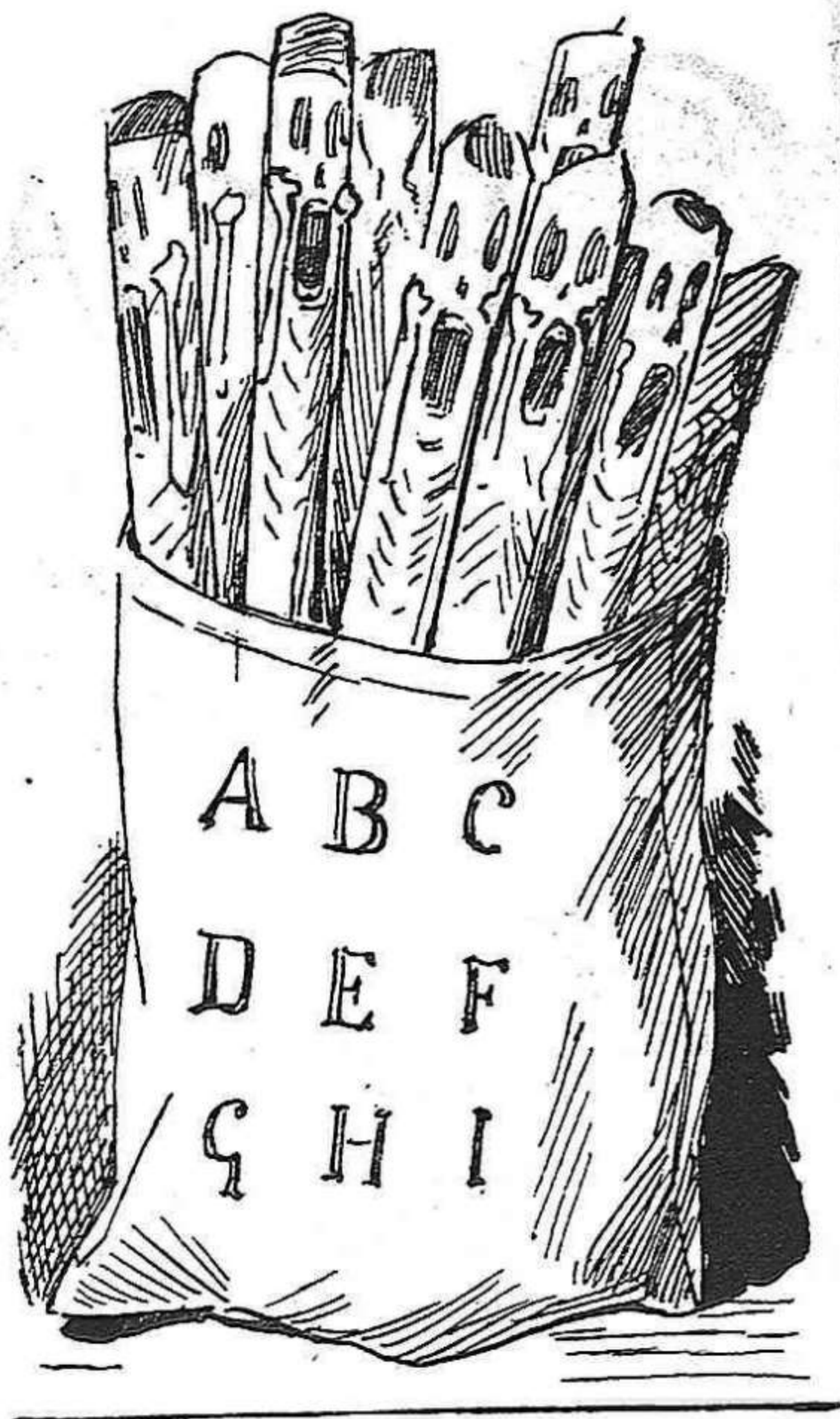
PESSEBRE NACIONAL

(Dibuix de M. Moliné)

Aquest infant del pessebre, cuidat ab grans requisits, mimat pels peixos més grossos y adorat pels juheus richs,

no sufrirà passió y mort com l' atre las va patir; al contrari, ja veuran com las fá sufrí al país!

Neulas de tot l'any

¡FELISSAS FESTAS!!

Já poden suposar los lectors de la CAMPANA DE GRACIA que no podriam de cap manera perdonarnos l'olvid de deixar passar lo dia de avuy sense felicitarlos.

Ho fá tothom ab miras mes ó menos interessadas; no podém, per consegüent deixar de ferho nosaltres ab lo major desinterés.

¡Felissas festas á tots los que 'ns llegeixen!

Salut, alegria y pessetas.

Ja veuen qu'en materia de desitjarlos cosas bonas no 'ns quedém curts.

A pesar de que compreném perfectament que no es bèn realisable dats los temps que atravessém ó que 'ns atravessan ells á nosaltres, tal es lo que 'ls desitjém plens de bona voluntat.

La salut perfecta es cada dia més problemática, gracias á las angunias que 'ns proporcionan los conservadors, á cada moment més desacertats en la gestió dels interessos públics. ¿Cóm podém tenir salut, faltantnos la tranquilidat?...

L'alegría es encara més difícil. Está alegre l'home que menja bé, que no té mals de cap, que dorm en un son tota la nit... Es molt difícil que gastí aquest article de luxe l'infelis que no té per alimentarse tot lo necessari, que 's troba voltat de enredos y no provocats per ell, y que viu sempre ab un ay al cor.

¿Y qué dirém respecte á las pessetas?

Qui 'n tinga encare alguna procuri embolicarla ab un bitllet del Banch d'Espanya. Per bé que ho fassa may ho estaré tant com embolicat está 'l poble espanyol, retorcentse entre las urpias dels corservadors y dels usurers.

Pero ara observo que 'ls entristeixo.

—Vaya una manera especial,—dirán vostés—té LA CAMPANA DE GRACIA de desitjarnos las bonas festas!...

Tènen rahó que 'ls sobra. Olvidém las desventuras que 'ns affigeixen, per recordarnos sols de las pocas satisfaccions que en uns dias com los de las festas de Nadal podém procurararnos.

Cumplim l'antich adagi catalá. Que cada ovella 's tanqui dintre del seu corral. Que 'l calor de la familia reanimi 'ls esperits y consoli de tots los cors. La festa de Nadal es la festa de la familia.

Y la familia es la base de la República.

LA REDACCIÓ.

NADAL

SONET

Quin capritxo, Déu meu, vareu teni:
en esta estació reconsagrada
y en mitj de la pobresa mes honrada

de enviar vostre fill un demati.

Segurament que vos vau ferho així per darnos una prova senyalada de que sols la pobresa descarnada podrà portarnos per lo bon cami.

Més nó: 'ls representants autorisats de vostra lley, en aquest temps de fret van per lo món... ab pells ben abrigats; Y en compte de portá 'l ventrell estrét propi de la cristiana condició, lo mes magre... está gras com un tuixó.

E. VILARET.

UNA QÜESTIÓ PALPITANT

DE algú temps ensá, vé dihentse y repetintse que 'l partit republicá históric que milita á las ordres de Castelar, está disposantse á efectuar una evolució en sentit monárquich.

Com si algú tingués un interés marcat en destarotar y desacreditar á una de las fraccions més importants, més necessarias, y més resoltas del antich y gran partit republicá espanyol, no passa dia sense que un ó altre corresponsal telegráfic trasmeti la noticia; no passa dia sense que un bon número de periódichs ab malicia ó ab inconciencia, l'acullin y li dongan curs; no passa dia, sense que la suposada evolució dels possibilistas, siga 'l tema preferent de las conversas de las personas que s'ocupan de politica.

Hi ha un proverbí catalá que diu: «Si vols fer mal á un gos, digas d'ell qu' es rabiós.» Aixís també per fer mal al partit republicá históric, que tantas probas ha donat de constancia y energia en las sevas conviccions republicanas y de desinterés y patriotisme en la seva conducta, per ferli un dany incalculable, per inutilitzar-lo en lo concepte públich, res més apropiat se troba avuy, que atribuirli intencions de apostasia.

Fins hi haurá, tal vegada, qui pretenga fer ab ell lo joch que fan los murmuradors ab l'heroe del drama *El Gran Galeoto*. A copia de propalar que sosté ilícitas relacions ab la muller de son protector y amich, lo protagonista del drama d'Echegaray, acaba per dir: —Ja que de totes maneres vos ho creyéu, siga.

Y ab la dona del seu amich y protector als brassos, desapareix de la escena. Me sembla que si algú manté propòsits tan maquiavèlics, pert lo temps miserablement.

Sobre 'ls impulsos de un individu sol y aislat, podrá exercir influencia decisiva 'l treball perfidiós y constant dels murmuradors; pero sobre una colectivitat politica que té una historia brillant y la conciencia honrada, s'hi estrellarán totes las tentativas de la difamació y de la calumnia.

En proba de que s'ensahona molt y sense motiu, basta recordar que ja fá alguns anys que vé dihentse lo mateix, y sempre inutilment.

Bastá que Castelar ab la pasmosa clarividencia que 'l distingueix, donés á entendre qu'era precis prestar al partit liberal monárquich, desinterésat apoyo para conseguir la reconquista de las libertats democráticas, porque de tots cantóns sortissin veus, dihent:—Castelar se'n va á la monarquia. Los possibilistas se fan monárquichs.

De aixó fá més de déu anys, y Castelar continúa sent republicá, y 'ls possibilistas may han deixat de serho. Precisament, los atachs més forts que li eran dirigits, procedían de certs núcleos del camp zorrillista. Aixís los que més cridavan contra la somiada evolució de Castelar, son los que ja llavors s'anavan colocat á una honesta distancia de la monarquia, pera poch després barrejar-se ab los partits monárquichs en la taula del presupost de la manera més deshonest.

Recordo—per no anar mes lluny—que Canalejas, llavors molt jove, era dels que parlavan mal de 'n Castelar, atribuhintli propensions monárquicas. Lo núcleo aquell de la *Juventut republicana* que tan gran contingent ha portat á la monarquia, era resoltament anti-Castelarista, per no considerar á Castelar, prou republicá.

Y véjin ahont es ara en Castelar, y ahont son ells. Donchs á despit de tants y tants exemples y de tants y tants escarments, no falta encare qui 's deixa entabanar, á penas se torna á treure del armari dels clixés inútils, la gran noticia de que 'ls possibilistas intentan passarse al camp de la monarquia.

Y la cosa, poch més, poch menos, s'ha d'efectuar sempre, ab arreglo al següent programa: Apenas torni á pujar en Sagasta, en Castelar li entregará un parell d'amichs seus, que fassin lo sacrifici de acceptar la cartera ministerial.

Després llicenciará á las sevas forsas. Y ell, per la seva part, sense renunciar al títol de republicá, s'tancarà á casa seva, dedicantse á escriure la Historia d'Espanya.

Tal es lo programa, destinat á cumplirse al peu de la lletra, y que no obstant no acaba de realisarse may. Suposem per un instant, que una ó duas individualitats, ceditint als impulsos de la impacencia, se preslessin á acceptar lo nomenclament de ministros, dintre

de una situació sagastina. ¿Creu ningú que 'l partit republicá históric, se'n aniria darrera d'ells? Sospiharho sols, equival á inferir una injuria á una agrupació politica, que sempre ha donat probas del mes gran desinterés. ¿Quin motiu racional existeix per creure qu'en aquest moment precis havia de tacar la seva honrada historia?

Suposém més: suposém que Castelar, dihentse republicá, deixa de ferne. Suposém que donantse per satisfet ab lo que ha realisat fins ara, adopta la resolució de retirarse á escriure la Historia d'Espanya. ¿Creu ningú que 'l agrupació, la massa, que segueix avuy las inspiracions del ilustre estadista per coincidir ab las sevas ideas, se resignaria á disoldre's, á desapareixer, á llegir tranquilament, durant las vetlladas de hivern la Historia d'Espanya del seu admirat ex-jefe?

Castelar podria escriurels; pero 'l partit possibilista treballaria per ferla, per viurela, per continuarla, per lograr á tota costa l'establiment de la segona República espanyola. Y no li faltaria qui 'l dirigis. Dintre de la gran familia republicana, trobaria prou afinitats ab agrupacions importants, animadas de la mateixa fé, encaminadas á un mateix objecte, resoltas com ell á realisar-lo.

Lo partit republicá históric es un factor necessari en la politica espanyola.

Si ell no hagués existit, no tindriam encare consignat en las lleys, lo restabliment de las conquistas democráticas, que adoptá 'l partit liberal monárquich, estimulat pels possibilistas. Lo jurat, lo matrimoni civil, lo sufragi universal, se deuen principalment á la influencia de la agrupació republicana histórica.

Y tan encarnadas están aqueixas conquistas en la opinió pública, que ni 'ls mateixos conservadors s'han atrevit á destruiras, y aixó que havent de suportarlas vulgas no vulgas, se troban en un ambient que 'ls asfixia, com los peixos del mar fora de l'aygua.

Avuy se diu qu'hem de cooperar á refer la riqueza del país, á reorganisar la administració pública, á entrar en un periodo de regeneració económica.

¿Es necessari, per ventura, que 'l concurs dels republicans pera alcansar uns fins tan patriótics, tinga de perdre la forsa de la consequencia politica, qu'es la que més units nos té ab la conciencia del país?

¿Ab quin dret—pregunto—predicariam la moralitat administrativa, si comensavam per cometre la gran immoralitat de una apostasia politica interessada?

Fora de la monarquia y fins enfront de la monarquia, se pot treballar millor y més eficazment pel bé de la patria, que no barrejats entre 'ls partits monárquichs, y anant ab ells á l'aranya estira cabells, en las lluytas asquerosas de las sevas concupiscencias.

Nosaltres ajudarem desinteressadament á restablir l'imperi de la moralitat administrativa; pero exigirem ab energia que la moralitat s'extenga á tots los rams de la gobernació del Estat. No s'olvidi que la immoralitat administrativa es filla legitima de la immoralitat politica. Mentres los partits monárquichs fassin buria descarada del sufragi universal; mentres de las urnas no surti espontáneament la voluntat soberana dels electors, sino la imposició dels gobernants y 'l fruit de las truaneries del caciquisme, no hi ha que pensar ab moralitat administrativa. Tota la corrupció que avuy invadeix á la nació, procedeix de vicis de la sanch que tenen los partits monárquichs. Pretendre que 'ns barrejem ab ells, per contaminarnos, es una insensatesa.

En aquest cas preferim lo paper de metjes al de mallats. Cap metje se fica al llit ab lo malalt á qui assisteix. ¿Y perquè té que ficars hi? Contra las llagas putrefactas, en cas necessari, s'emplea lo cauteri, per violent y dolorós que siga. Aixó vol dir, qu'en un cas suprém, no refugim de usar aquells medis que 'l país reclama. Aixó significa que sempre recordarem ab gloria y orgull la participació directa que tinguérem en la revolució gloriosa del any 1868.

Y per aquest cas sobre tot, se fá de tot punt indispensable la existencia de una agrupació republicana sensata, serena, acostumada á la lluyta pacífica, dotada de costums gubernamentals, inbuhida en lo verda der sentit práctic.

Fransa l'ha tinguda, y en moments difícils y crítics, la República francesa, li ha degut més de una vegada la seva salvació.

Si Espanya hagués pogut contar ab un núcleo aixís constituït, la República de l'any 73 potser encare duraria.

Aixís donchs, la patria y 'l seu porvenir nos senyalan un siti de honor en lo lloch que avuy ocupém, en lo lloch que ocuparem sempre, digan lo que vulgan los *Grans galeotos* de la calumnia.

Pel bé de la patria, farem sempre tots los sacrificis imaginables. Pero fallar á la fé jurada, á las conviccions republicanas de tota la vida, no seria un sacrifici, seria una torpesa sense exemple.

Per lo tant es inútil que 'ls nostres detractors s'escarrassin. La causa republicana pot contar ara y sempre, ab lo concurs de las nostres conviccions, dels nostres esforços y del nostre entusiasme.

P. K.

LAMENTS D'UN GALL D'INDI

¡Ay misero de mí! ¡Ay infelice!
(De *La vida es sueño*).

¡A purar cielos, pretendo!
perque aixís m'heu de tractar!
¡Perquè m'haveu de matar
de ma vida en lo *crescendo*!
¡Hi ha cap crimen mes horrendo!

¡Hi ha un'altra sort mes fatal que la meval ¡Criminal es lo que l'home fa ab mil ¡Neixó tant sols per mori la diada de Nadal!

Yoldria sols sapigué, per quina lley ó rahó, tinch de ser victima jo d'una costum, que, ab gran fé se celebra, si, perquè...

¿Perqué sols jo haig de pagar, sens que me'n pugui excusar, tribut que dona molestias?

¿Quin privilegi altras bestias ténen que jo haig d'acatar?

Naix la mosca, y tot sent fosca, petita, xata, peluda, filla espúrea, rebatuda, butzinosa, tonta, tosca, extént sas alas la mosca y vola, vola de grat sens trobar dificultat per carrers, boscos y salas, ¿y tenint moltes mes alas jo, tinch menos llibertat?

Naix lo gos, y quan tot just reména un xiquet la qua, per ell comensa una rua de caricias que don gust: ningú se li móstra adust; sempre troba ben plé 'l plat; fa 'l que vol, y es celebrat; fins nom se li dona al gos, ¿y jo, tot sent més llustrós no tinch tanta llibertat?

Naix la granota xarrayre filla del cap-gros mesqui, y del sol al raig divi canta y recanta ab donayre, Dintre del llot fins pren ayre per viure ab tranquil·litat; tot li es vida, tot li es grat; de terra y aygua pren nota, ¿y jo sent mes que granota no tinch tanta llibertat?

Arribat que n' es Nadal dintre mon pit sento un foch que 'm recrema poch á poch las entranyas, perque mal puch comprende ¡sort fatal! quin privilegi grandíós, quin dot ¿quin dot assombrós ténen sobre mi altras bestias que viuhén sense molestias com granota, mosca y gos?

LLUIS MILLÁ.

LO MILLOR TURRÓ

EN mirat sembla que sigui una cosa sense importancia, y es un verdader conflicte.

¿Quin es lo millor turró? ¡Vajan a sapiguerho? —Aixó es qüestió de gustos,— dirá algú.

No senyors; lo gust pot engan-yarse fácilmente. No tot lo que 'ns agrada es bo, ni tot lo que 'l paladar saboreja ab satisfacció se posa be al ventrell.

Per xó torno á la mateixa:

—¿Quin es lo millor turró? Y repetintme mil y mil vegadas aquesta pregunta, baixo la escala y 'm poso á caminar per aquests carrers de deu.

¿Cóm podria ferho per trèuren l'aygua clara? ¿Qui n' está mes enterat dels assumptos de turró? Los turronayres.

Comensém, donchs, la investigació en tota forma: —Mestressa, ¿quin es lo millor turró, per vosté? —Lo d' Agramunt... ¿Veú? Aixó es avellana natural, sense trafica de cap mena... La mel es de abellas silvestres, y 'l sucre...

—De canyas dolsas domesticadas... Vaja, mil gracias pel favor...

Interroguem ara á aquest altre.

—Dispensi, voldria ferli una pregunta. ¿Sab quin es lo millor turró? —¿Aixó no sab? Si casi ni cal dirho: 'e d' Alicante, hombra... Repari quinas barras mes atapahidas y ben traballadas... Aixó tot es legitim y veritable. Admetlla de primera, sucre de primera, farina de primera... y en quan á l' hostia...

—¡Hostia!... De primera... Bueno; ja tenim dos parers. Seguim la informació.

—Heréu, ¿que 'm fariáu lo favor de dirme quin es lo millor turró que hi há? —Si m' ha de creure á mi, 'l de neu. Es una pasta que no fa mal á ningú, ni á las criaturas. Ja veurá, lástil.

—No, gracias; ja faré venir á las criaturas de casa y ho experimentarem millor...

—Es que no 's pensi que sigan falornias. Ara mateix han vingut á comprarne per un malalt... ¡Figurisi!... M' ho figuro perfectament y continuó caminant.

Emprenquem á aquest fulano ara.

—Ab permis... De tots los turróns, ¿quin es lo millor? —Lo de Jijona, pero de Jijona auténtich, com es aquest, perque las falsificacions abundan. La persona que menja turró del meu, ja pot viure tranquil.

—¿Vol dir que no li passa may res ni li prenen lo rellotje? —Home!.. Hi dit tranquil, en lo sentit de que no li pot perjudicar lo pahidó...

—Ja es una ventatja aquesta... Gracias, ¿eh? Aném per un altre.

—Digui, ¿quin es lo millor turró? —¿Lo millor? Lo de massapá: es la flor de la canela, l' áliga dels turróns. Lo qui no 'n compra d' aquest, proba que no le gust...

—O que no te quartos.

—També es una rahó aixó; pero vaja, rodi tant com vulga, no hi ha res millor que 'l turró de massapá.

—Corrent: procuraré recordarho.

Veyám aquest fluano de quina manera opina.

—Pregunto jo, ¿quin es lo millor turró? —En la meva parada tots son millors; mes que millors... ¡requetemillors! Trihi y remeni. ¡Miri quin Alicante! ¡Miri quina tauleta! ¡Miri quina barra!

—¡Ja ho veig, ja!

—¿Quánt n' hi peso? —No 's precipiti; per ara 'm limito á pendre informes...

—¡Com qui lloga una criada!

—¡Exactament!.. Y ara perdoni...

¡Endavant! Vet' aqui que després d' un' hora de rodar, me trobo com avants: sense sapiguer res concret sobre l' assumpto...

¡Calla! Per alli passa don Llorens, un vividor que no fa res mes que anar de tiberi en tiberi... Ell n' ha d' estar enterat d' aquestas cosas...

—¡Don Llorens! ¡don Llorens!

—¡Hola!.. ¿vosté per aquí?

—Escolti, ¿quin es lo millor turró? —Lo millor, lo que no es patlla 'l dentat, ni s' indigesta, ni ocasiona cap mal... es aquest. Ara acaban d' enviármel.

Y desclohent un plech, m' ensenya un nombrament de vista d' una aduana d' Ultramar

Un gall que sempre canta en falset

FANTÁSTICH.

GALLS

Créume á mi, lector benévol; l' ideal de la humanitat, digui la gent lo que vulgui, no es altre que aquest: los galls.

Per que 'ls reys se neguitejan quan veuhén lo poble ayrat ó senten rumors insólits y observan al seu voltant sintomas d' indisciplina?

¿Per que viuhén aferrats als daurats brassos del trono ab tant empenyo?... Pèls galls.

Per que 'l Papa renya á en Folchi, lo reverent cardenal que administrant los seus fondos diu que ha deixat escapat vinticinch milions de liras?

¿Per que mira ab tant afany lo moviment de la caixa del bon sant Pere?... Pèls galls.

¿Per que 'ls pobles se vigilan l' ull alerta y l' arma al bras, procurant teni un exercit millor que 'ls seus contricants, juntant més caballeria, fent canóns de més alcans, sense pensá en altra cosa que en aixafarse?... Pèls galls.

¿Per que 'ls governs se reuneixen y conjuminan tractats referents á si uns articles deurán pagar tant ó quant, carregant los drets del ordi, rebaixant los drets del blat y afavorint á certs pobles en contra d' altres?... Pèls galls.

¿Per que aquest vol ser ministre y aquell vol ser general y en Pere aspira á sè arcalde y en Pau á ser diputat?

¿Per que 'ls que no firman nómina atacan tant als de dalt y procuran marejarlos y ferlos caure?... Pèls galls.

¿Per que aquest jove simpátich s' ha atrevit á dú al altar una dóna cursi, vella y més lletja que un pecat?

¿Per que aquesta hermosa nena s' ha decidit á aceptar

á un marit cubert de nafras y més vell que 'l món?... Pèls galls.

¿Per que s' aixecan teatros, y s' obran cafés cantants, y s' estableixen tranvias y companyias de gas?

¿Per que 'ns llevém al ser l' hora?

¿Per que aném á treballar?

¿Per que acudim á la fábrica y á l' oficina?... Pèls galls.

Suprimim los galls y us juro que ni 'ls reys voldrán reynar, ni 'ls papas mourán xibarrí sobre 'l poder temporal, ni 'ls pobles tindrán empenyo en estarse ab l' arma al bras, ni 'ls governs perdrán lo rato surguint tractats y tractats, ni s' pretindrán ser ministre ni arcalde, ni general, ni 'ls politichs faran medis per regenerar l' estat, ni s' casaran vellas lletjas ni vellots de cabells blancs, ni 'ls cómichs voldrán ser cómichs ni 'ls cantants voldrán cantar...

No ho duptis, lector benévol; siga ó no siga Nadal, l' ideal de la gent del sigle no es altre que aquest: galls. C. GUMÁ.

ECOS DE NADAL

SEMPRE que sento als monárquichs parlant del torn pacífich del poder ¿may dirian qu' es lo primer que m' imagino?

Vaig á esplicarho.

Lo torn pacífich del poder no tén ni pot tenir la forma de torn de torner, ni torn de fer canons, torns que serveixen exclusivament per treballar y produhir.

Lo torn pacífich del poder te la forma d' ast.

Lo gall s' hi está rostint, y quan en Cánovas fa voltar la maneta, en Sagasta s' ho mira; y quan la fa voltar en Sagasta, s' ho mira en Cánovas.

Aquest es l' únich torn que han sapigut montar fins ara 'ls partits monárquichs.

Entre las dècimas qu' hi rebut aquets dias, se 'n hi conta una, que, francament, may hauria imaginat que poguessen presentármela. Me la vá portar un burot.

qu'encare ho s'ab millor qu'ell l'agutzil del jutjat se nyor Robreño?—Vels hi aquí una sèrie de preguntes que voldriam veure contestades ab exactitut y franquesa. Lo Sr. Jutge de Vilafranca, a las ordres del qual està l'agutzil Sr. Robreño, me sembla a mi que ab molta facilitat podria treure'n l'aygua clara, per satisfacció y tranquil·litat dels vehins de Vilafranca.»

M' escrihuen de Sábalo (Isla de Cuba): «Al nostre ensotanat fa tres dias se li presentá un enterro de un individuo casat pel civil, y mediant la entrega de 3 unsas, lo cadáver sigué inhumat en lo cementiri eclesiástich. Vuit dias després se n' hi presentá un altre en las mateixas condicions, y per ser molt pobre la seva familia y no poder donar una suma igual, quedá'l cadáver descomponentse, fins que no podent aguantar més, sigué colgat al mitj de un camp.—Pero hi ha mes encare: l'ensotanat de Sábalo explota la nova industria de vendres l'herba que s'cria en lo cementiri. Se la ven a càrregas, y son de sentir los crits que fa, si las càrregas se fan per part del comprador una mica grossas.—Respecte a nebotisme, li diré, Sr. Director, qu' es oncle de la major part de las noyas de la població, distingint entre totes a la *mulatona Charito*.»

¿Vostés creyan que a Cuba feyan tanta bondat?—Donchs ja ho vehuen: per tot arreu son iguals.

EXTRANYESAS!

—Hi ha periodistas que diuen, trayent foch per tots sos poros, que las *corridas de toros* s' haurian de suprimir, porque a mes d' embruti al poble, la sana moral atacan, y fins la dignitat tacan del que las va a presidir; pero molts dels que aixis parlan, per més que sembli mentida, sempre que s' fa una *corrida*, istil torero empleant, omplan columnas enteras parland de tal espectacle y a una festa detestable importancia van donant.

—¿Aixó t' extranya?
¿D' aixó fas cas?
¿D' aquestas cosas sempre n' veurás!

—Era anys atrás en Saldoni, (conegut per l' Anarquista), anarquich colectivista, amich de sanch y d' horrors, y deya cent mil vegadas, ab lo puny clos y ulls encesos, qu' eran tots... *tots los burgesos* uns liadres explotadors; pero per sort en Saldoni va pescarne una rifeta y una bona fabriqueta ab los diners va comprar; y avuy ell ja no treballa ni defensa l' anarquia y als seus obrers cada dia com negres fa treballar.

—Donchs, ¿qué t' pensavas?
¿D' aixó fas cas?
¿D' aquestas cosas sempre n' veurás!

—Prop d' ahont visch hi ha una senyora que s' enfada, s' amohina, mou xivarri, serracina y esbalota lo vehinat, posantse com una fera, quan algú, ab veu reposada, li diu alguna vegada que t' es un fill mal educat. Y la que aixis tant s' irrita no hauria de dir paraula. puig t' es un fill la gata-maula dolent que no s' pot sufrir, y a més de que may lo renya, es una mare tant foba que de goig li cau la baba quan un renech li sent dir.

—¿Santa ignoçencial!
¿D' aixó fas cas?
¿D' aquestas cosas sempre n' veurás!

—L' Anzelet y l' Angeleta tan enamorats estavan, que molts devan que semblavan dos *àngels* baixats del cel. Festejant, d' amor somreyan, se feyan finas festetas y s' tiravan amoretas molt més dolças que la mel; pero al fi va arribá l' hora que ab tan deliri esperavan y al peu del altar juravan viure sempre enamorats; y avuy, casats aquells *àngels*, s' insultan, xisclan, may callan, s' esgarrapan y s' barallan... ¡com *dimonis* condemnats!

—¿Què n' ets de tonto!
¿D' aixó fas cas?
¿D' aquestas cosas sempre n' veurás!

—A la coronada vila varen tenir la humorada de celebrá una vegada,

avañs d' entrar las calor, una exposició de gossos per distreure a la gent mística; y un' altra exposició artistica que va ser de las millors. Y ¡cosa la més extranya y en lo mon potser may vista! lo que no alcansá un artista ab l' obra de més valor, en l' exposició de gossos, per cert, ho alcansá una bestia; puig un gos, sens cap molestia, guanyá... ¡medalla d' honor!

—¿Aixó t' admira?
¿D' aixó fas cas?
¿D' aquestas cosas sempre n' veurás!

—Un lladre, ab vil cobardia y ab la set d' or que l' devora, empunyant arma traidora asesina un home honrat; y al autor de tal infamia, la Lley, burlada y ofesa, per castigar sa vilesa a morir l' ha condemnat; mes, mostrantse humanitaris, molts pel vil l' indult prenen y frenétichs van y venen porque no tinga un trist fi. ¡Y en cambi ja no recordan, tenint un cor tan sensible, lo sufriment fer y horrible del que per ell va mori!

—¿No te n' extranyis ni n' fassis cas;
¿D' aquestas cosas sempre n' veurás!

FRANCISCO LLENAS.

REGALOS DE NADAL

Donya Opinió Pública està en lo seu despaig, seria y pensativa, la má al front y l' colze sobre la taula.

¿Qué medita?

Com enrahona en veu baixa, no ns será difícil, aplicant bé l' oido, enterarnos del assumpto de las sevas preocupacions. Escoltém-la.

—S' acosta Nadal— diu la bona senyora— y vull obsequiar als patricis que tan bé m' serveixen y tan se desvetllan per la méva felicitat... Vull regalarlos alguna cosa a cada hù; pero... ¿qué ls regalaré... Aquí está l' bussilis...

Calla un moment y torna luego a reempendre l' monólech:

—Es necessari que ls méus obsequis sigan adequats als mereixements y caràcters dels distints personatjes... Aixis com a un nen se li regala un sabre ó un timbal y a una nena se la obsequia ab una nina ó una cuyna, cal buscar per cada eminencia politica un objecte que li caygui bé y li fassi pessa, un regalo que obligui al agraciad a exclamar:— ¡Justa!... aixó es lo que a mi m' correspón...

Donya Opinió torna a fer una llarga pausa y tanca ls ulls, com si s' concentrés més y mes en las sevas meditacions.

—Los personatjes a qui vull obsequiar— diu, continuant lo soliloqui— son en Cánovas, en Sagasta, en Romero, en Martos, en Martinez Campos, en Concha Castañeda, en Silvela... ¡que sé jo! ¡N' hi ha tants que m' son simpátichs y m' tenen robat lo cor y altras cosas!...

Y aixecant la vista, la fixa en una serie de quadros que penjan de la paret; retratos acabats y perfectes de totes las notabilitats que desempenyan paper en la gran comedia de la politica espanyola.

Com si la presencia de aquellas caras l' inspirés; com si vejés en los rasgos de sa fisonomia los mèrits de cada hù y llegis en cada semblant la historia de cada personatje, donya Opinió fa tot d' un plegat una rialleta de alegria, se pega un cop al front y exclama aixecantse del seu sitial:

—¡Ja hi sortit d' apuro!... ¡ja sé lo que haig de fer! Formém la llista desseguida y mans a l' obra sense perdre temps.

Agafa un full de paper, torna a assentarse, suca una ploma y a mida que escriu, va dilhent en veu alta:

—A totsenyor, tot honor: en Cánovas anirá al davant. A aquest li regalaré un gall farsit ab carn, peix, cols, bledas, musclos... y peras confitadas. Una barreja ben estudiada, que sigui una reproducció de la sanfayna ab qu' ell ha farsit lo ministeri.

¡Martos...! A aquest li donaré una ampolla de xampany del barato y ben esbravat, sense gust y sense forsa... com ell.

A n' en Concha Castañeda un porquet, fet al ast y rodejat de rabes, que pugan agafarse per las fullas.

A n' en Silvela un ànech mut, guarnit ab carbasses cullidas en las hortas d' Antequera.

A n' en Camacho un avestruís rostít. Ell ja sabrà que l' avestruís es l' animal de més tragaderas, ja que ab la mateixa facilitat que s' menja un bunyol s' empassa un tros de metall... ó un fusionista ó un conservador.

A n' en Martinez Campos li enviaré un *pavo*; un *pavo real*, com correspón a la seva importancia. Lo farsiment de la bestia consistirà en garrofes procedentas del arbre de Sagunto y guayabas vingudas de las vegas del Zanjón.

Al ignoçent Cos-Gayón l' obsequiaré ab una papeirina de neulas, buydas com la seva closca y trencaçissas com los seus plans.

Al senyor Fabié no li correspón gall ni capó: li donaré un mussol, qu' es la virám que li pertoca.

Al incomparable Sagasta li enviaré una anguila monstruosa, ab un fetje colossal, com lo qu' ell usa per tot dia.

Al ministre d' Estat un llus, porque fassin parella. Al eloquent Moret una plata de canaris fregits, adornats ab flors y violas arrencadas dels seus discursos.

Al senyor Elduayen un llargandaix de massapá, llarch, molsut... pel istil d' ell.

Al ex-ministre de Marina, Beranger, un sabre de pasta y un revólver de *crocán*, per si torna a necessitarho.

Al infortunat Villaverde una ampolla de *Lágrima-Christi*.

Al general Lopez Dominguez una dotzena de guatllas.

A n' en Pidal un plat de pésols caputxins.

Y a n' en Romero Robledo una barra de turró... una barra ben grossa, si pot ser com la seva.

Acabada la llista, donya Opinió Pública la plega, se la fica a la butxaca y se n' va a realizar las compras necessarias.

De manera que si ls trens no han descarrilat ni ls paquets s' han perdut, a horas d' ara totes las celebratats espanyolas han rebut lo seu regalo de Nadal.

F.

NADAL.

Al buen entendedor, salud.

¡Qu' es hermosa, qu' es bonica la diada de Nadal!
De las festas que l' any conta, com aquesta, cap d' igual.

LA VIGILIA

—Au, Pepeta, que l' temps vola; acostám lo gall aquí, dóm un ganivet que talli y aguántamel fort... ¡així!
Ara, depressa a plomarlo...
—¿Que vol portarlo al forn?—Nò: lo courem nosaltras dugas y encare ho farém milló.
¡Mira, mira quina bestia més molsuda y més caball!
Creu que farém un tiberi d' aquells de cal general...
¿Ja tens los cascabellitos?
—Aquí n' hi he portat un munt.
—¿Y ls pinyóns y las salsitjas?
—Tot me sembla qu' está a punt.
—¿Y apit, rabes, escarola, olivetas, macarrons?
—No he descuidat la més minima de las sevas instruccions.—
Y entre mitj d' aquestos tráfecs, trabsalsant d' alla y d' aquí, se prepara l' aparato del tradicional festi.
—¡Ay, Pepeta, qu' es bonica la diada de Nadal!
De las festas que l' any conta, com aquesta, cap d' igual.

LO GRAN DIA

Al voltant d' inmensa taula que ompla tot lo menjadó, s' ha congregat la familia en alegre confusió. Los plats xocan uns ab altres, las copas van de revés, l' un torna a atacá l' gall d' indi, l' altre diu que no n' vol més...
—Tè, aquest tall Catarineta.
Tasta aquest rostit, Ramón...
—¿Acostéume l' plat del apit!
—¿Y las olivas, ahont son?
—No tiris pinyols, Mariano!
—¡Lo peix fregit! ja está aquí...
—Déume pa, que no hi arribo.
—¿Qui es que demana vi?
Darrera venen las neulas, ampollas de cent licors, turróns de cinquanta classes, vins de tots preus y colors.
—¡Vull massapá!... ¡Vull mistela!
Para bé la copa, gran!
—¿Qué no han portat malvasia?
—¿Qui vol turró d' Alicante?
—¡Mireu! Fins peras y pomas...
—¡Vull mè: neulas!— ¡Vull turró!
—Desembrassa aixó una mica, que vaig a tallá l' meló.—
Y s' atipan y devoran, endrapant cada hù per tres, com si fes quatre setmanas que no haguessin menjat res.
—¡Qu' es bonica, qu' es hermosa la diada de Nadal!
De las festas que l' any conta, com aquesta, cap d' igual.

L' ENDEMÀ.

—Verje santa... es un martiri!
¡casi be no m' puch tenir!
—Lo mèu ventre sembla un bombo...
—¡Mare de Déu, quin patir!...
—Jo m' trobo d' una manera que casi tot me fa mal...
—¡Quin basqueig!... ¡Quin foch als polsos!
—¡Y jo!... ¡quin mal de caixa!
—Casi tota la familia, desde l' pare al nen petit, suspira y espaternega... y tè de ficar-se al llit.
Compareix lo senyor metje,

mira llengües, va polsant, escriu dugas ó tres ratllas y ordena magnesia en gran. Luego 'l doctor gira qua, y al calculá 'ls dinerons qui li ha valgut la visita diu, baixant los esglahóns: —¡Qué es hermosa, qu' es bonica la diada de Nadall! De las festas que l' any conta, per nosaltres, cap d' igual.

C. GUMÁ.

REPICHS

En lo banquete del diumenje, un dels comensals no feya més que demanar meló. —Mosso, una tallada de meló, si es servit.—Senyor: ¿vol ferme l' obsequi de acostarme la fruytera del meló?

Y meló vá y meló vé durant llarga estona. Y vegin lo que son las cosas. Apenas s' aixecá á pronunciar lo seu brindis un conegut fusionista, desde aquell moment mateix deixá de demanar meló. Ab lo brindis sol ne tingué prou per ferse'n passar las ganas.

Dintre del Vaticá s' ha constituhit un tribunal que ha jutjat severament los fraus y malversacions comesos pel cardenal monsenyor Folchi en lo tresor de Sant Pere.

L' acusat ha sigut destituit de tots los cárrechs. Bé es veritat que la defraudació comesa s' eleva á la suma important de 25 milióms de franchs.

Y de perdre tot de un cop 25 milióms de missas n' hi ha per tirar la tiara al foch.

Prohibeixen las lleys de una manera terminant la celebració de missas á cos present.

Donchs bé: en l' espay de pochos dias han mort á Barcelona un canonge y un rector, y l' un y l' altre cadáver han sigut introduhits dintre de la iglesia, en contravenció á las disposicions vigents y ab perill de la salut pública.

—Si vols viure bé aqui á Espanya (deya aquest dia un rector) procura vestir sotana: tira al dret... ¡y fora por!

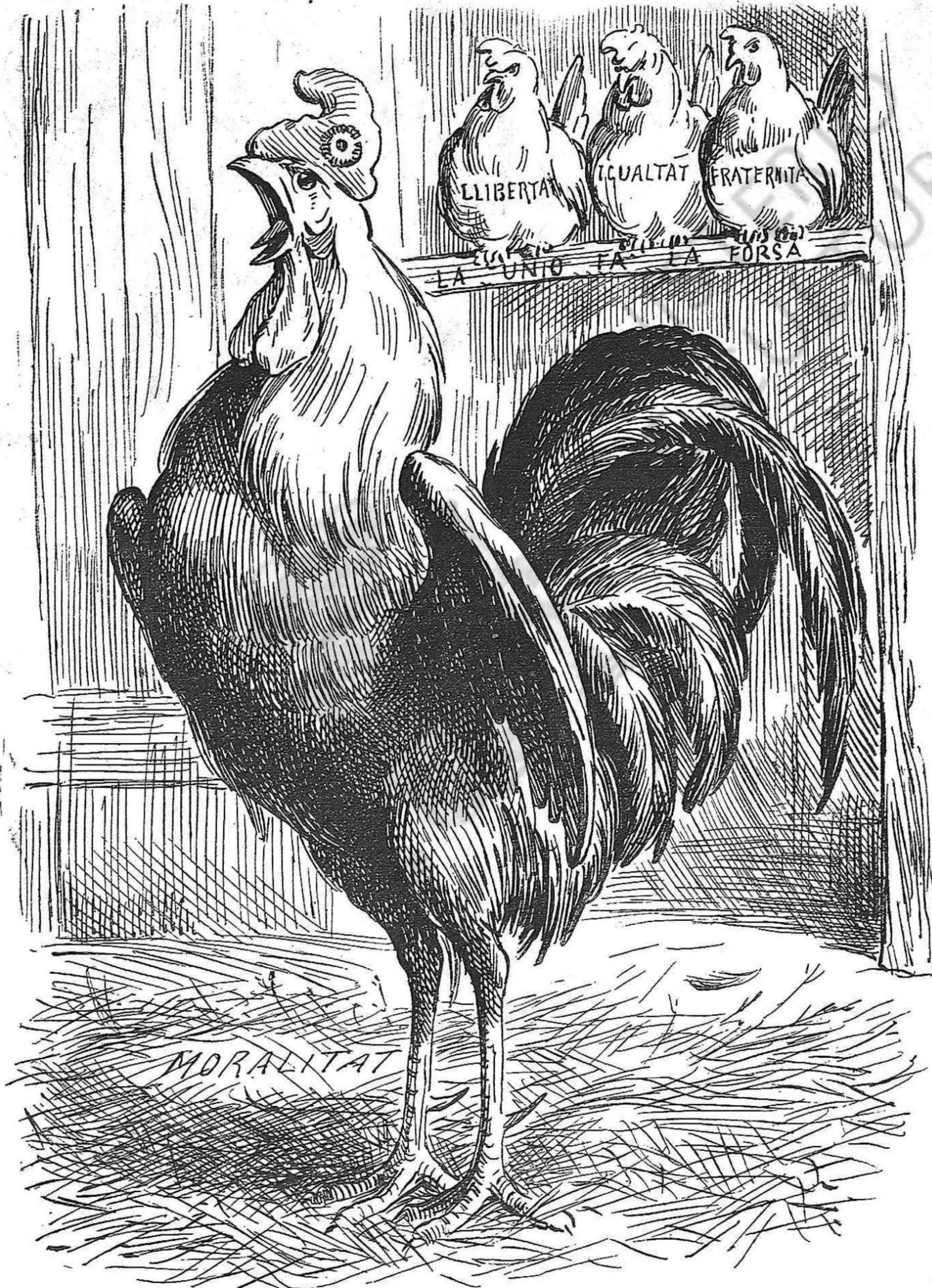
Diu un telegrama:

«Lo rey de Dinamarca y la seva esposa se trohan atacats del *trancasso*.»

Un monarquich recalitrant deya:

—¿Pero qué fan los reys de Dinamarca?... Ara que 'l tenen agafat que l' encausin.

LO NOSTRE GALL

Una frase de 'n Canalejas en lo banquete de ca 'n Martín:

«Lo partit conservador en la primera época de la restauració gobernava; avuy cobra.»

Complement á la frase de 'n Canalejas:

«Ja no més falta que algú li diga: —Ala noy, al carrer, que lo qu' es per mi ja has cobrat.»

Segóns sembla 's tracta de formar un nou partit dinástich, capitanejat per l' héroe del garrofer.

Consonants á dinástich: Fástich y Cástich.

Ara vostés trihin el que més els agradi.

Martín, lo corresponsal que dona las notas conservadoras en lo *Noticiero Universal*, apenas ha vist caygut á n' en Fabié li dedica 'l següent requiebro:

«... Fabié, que para todo sirve y para nada aprovecha.

«El dice que todo lo hace en serio. Pero la seriedad no es la primera cualidad del hombre, sino de otros seres inferiores de la escala zoológica, que nunca serien.»

Crech que aquets sers de la escala zoológica que no riuhén may, son los burros.

Encare que 'ls burros quan se retiran del servey no cobran trenta mil rals de cessantia, y 'ls Fabiés, sí.

Está vist, en Sedó, per més que l' hereu Pantorrillas fa cridarlo ab molta instancia pel govern, contesta alló tan sapigut:

—Altra feyna hi ha.

Vaja, que no vol anarhi.

Está vist: reformistas y conservadors de Barcelona están avuy separats per una cassola de caldo. Encare está per veure qui s' atrevirá á atravessarla.

Torna á parlarse del reingrés de 'n Martos y 'ls seus amichs en lo partit fusionista.

«Roda 'l mon y torna al Born»

—diu un adagi dels nostros.—

»Roda 'l mon y torna al Born»

¡y á veure si 'tiran tronxos!

Dilluns passat alguns regidors de Barcelona van estar de tiberi escullint la Fonda del Univers per cambiar impressions y cruspirse una tortuga.

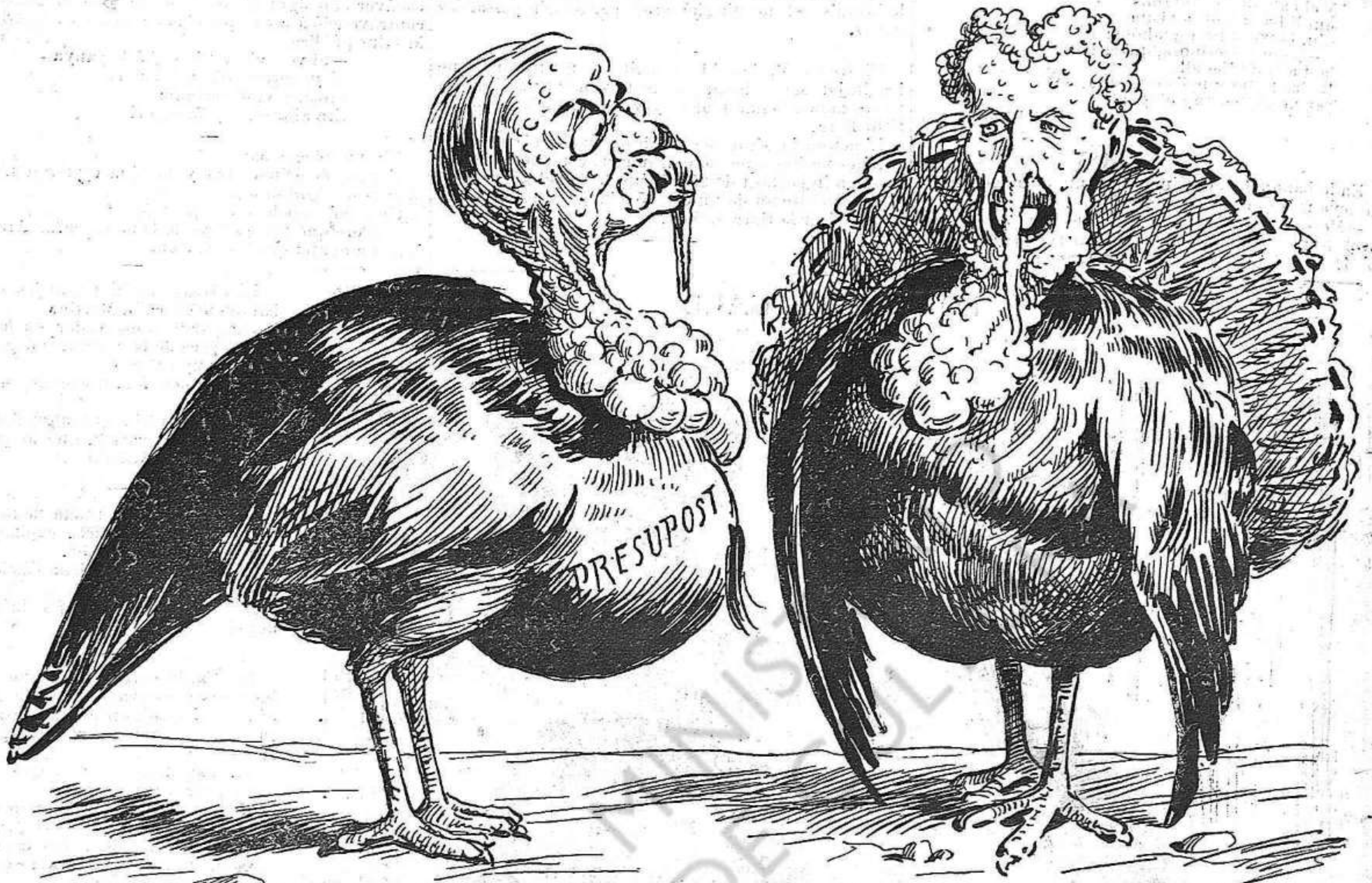
La majoria dels comensals son dels que formavan part de la disolta conjura.

S' atribueix la següent frase á un conegut sarauhista, que sigué també dels tortugayres:

—¿May dirian, senyors, perquè las tortugas me son tan simpáticas? Perque tenen la closca tan dura.

Ciudadans: mireu qu' s maco

VIRAM MALALTA

Galls ab verola

Un gall ab la pepida

M.-Dunus y Pau Salitrachs; 2 J. Escolá del Vendrell y 1 no mes un Ximble.

ENDEVINALLAS

XARADA.

La Prima-prima-segona al seu promés Hu-primera, li regalá temps enrreera una totai molt bufona. Mes ¿d' eix regalo 'l promés creus que content va quedá? No.

—¿Perqué?

—Perque hi trobá d' oli una grossa dos-tres.

J. USON.

ANAGRAMA.

Passant pèl carré de 'n Bot ab sols tirar un total al mitj del ull de 'n Pau Cot varen ferli bastant mal... ara veyas tot xicot!

J. P. (UN BELLUGUET)

TRENCA-CLOSCAS.

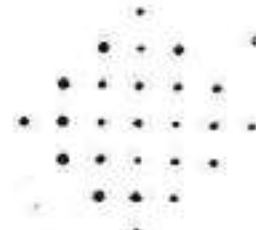
MARIA BOLI

CALAF.

Formar ab aquestas llettras lo titul de un drama catalá.

J. SALAU.

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horisontal: vocal.—Segona: nom d' home.—Tercera: carrer de Barcelona.—Quar-ta: nom de dona.—Quinta: eyna de fuster.—Sexta: parentiu.—Séptima: vocal.

PAU MATALLOPS.

GEROGLÍFICH.

D L L M N
T H I M

II

R T L

O I

B

N. ARGREP.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans Quimet C. del Kiosku, J. Escolá del Vendrell, M. Serra y Castells, B. y G., Cintet Barrera, B. Mur, D. Dini, Un Ximble, Un Trapissonda y M. L.: Lo que 'ns encian, aquesta semana no fa per casa.

Ciudadans P. Arnella, Un Ex-burot, J. Llopart, Miranius, Pepeta Maca, J. Stanley, Un de Agramunt, J. P. M., J. Salau, Sagarreta y Pau Moro.—Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá F. de P. Juanico: Lo sonet ens agrada molt més que l' altra composició.—Mayet: Aprofitarem la Misiva. En l' altra la mussa va enganyarlo.—Un home com cal: Estarém á la mira de lo que succeixi.—L' heréu d' Horta: Está molt bé: mil gracias.—J. Malló: Fluixejant y sent aixís no podém utilisarlas.—Moskari Cin-Ko-Ka: Tractanse de al-manachs, may hi cap tot lo que voldriam. Buscarem la manera de compensarho.—Lluís Millá: Se li agraxeix l' envió.—M. Bonapasta: Vá bé.—Estanya-paellas: No 'ns acaban de agradar. Sobre ser bastant insustancials, están plenas de ripis.—Amadeo: Tampoch 'ns fá felis; además li advertim que hi ha algún vers mal medit.—Pep Galleda: Per més que no podém donar explicacions, li dirém que l' primer gerooglífich es vell y l' altre imperfecte: elle, no es ella.—Antonet del Corral.—Lo qu' es aquesta semana no ha estat prou inspirat. R. Fábregas: Es fluix y una mica extrany.

¡GRAN! ALMANACH

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

PERA 1892

Escrit per reputats escriptors Dibuixos dels millors artistes 2 RALETS

LOPEZ, editor, Rambla del Mitj, 20, botiga.

BARCELONA.—A. Lopez Robert impresor.—Asalto 63.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1.ª XARADA.—Pla-ta-for-ma.—2.ª ENDEVINALLA.—Carro.—3.ª TRENCA-CLOSCAS.—Llagostera.—4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Mollerusa.—5.ª GEROGLÍFICH.—Per nous los nous. Han endevinat totas las solucions los ciudadans J. Miaróns, P. de Ca'n alada y M. Burgés; n' han endavinadas 4 Cintet Barrera; 3 un Regidor,